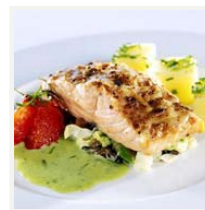

Server laks med god klimasamvittighet

Når klimabevisstheten får plass ved middagsbordet, er norsk laks et bedre alternativ enn både svine- og storfekjøtt. Det viser en livssyklusstudie utført av det svenske Institutet för Livsmedel og Bioteknikk (SIK).

11-05-2009

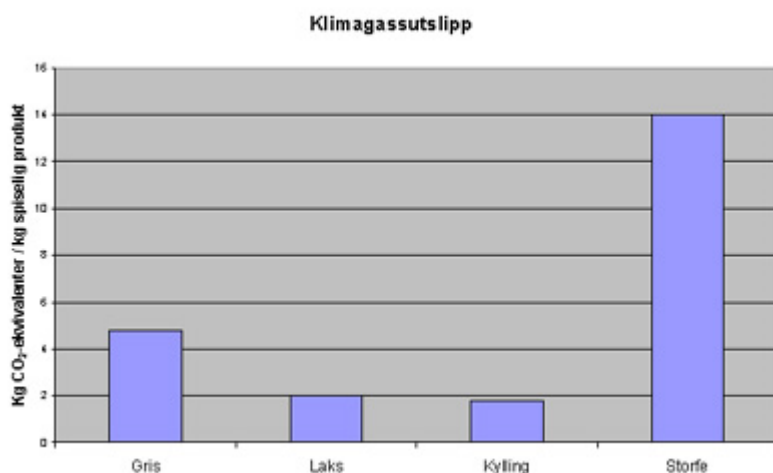
Studien, som ble gjennomført på oppdrag fra fôrproduzenten Skretting, omfatter alle utslipp som bidrar til global oppvarming, forsurening og næringssalter som kan føre til overgjødning. Den tar for seg hele "livsløpet" til laksemiddagen, fra produksjonen av fôrråvarer (både fra landbruk og fiskeri), fôrproduksjon og -transport, oppdrett, prosessering, transport til grossist, detaljist og ut til konsument, og til slutt tilberedning av maten hjemme hos konsumenten. I studien inngikk oppdrettslaks produsert i Norge og transportert til Stockholm for konsum.

Bedre enn svin og storfe

Institutet för Livsmedel og Bioteknikk er en uavhengig forskningsinstitusjon som er verdensledende innenfor denne typen analyser. Gjennom tidligere studier har de innhentet sammenlignbare data fra produksjon av kylling, svin og storfekjøtt.

- Studien viser at norsk laks bidrar til omtrent like stort utslipp av klimagasser per kg kjøtt som kylling, noe som er halvparten av det svinekjøtt bidrar til og under en syvdel av det storfekjøtt belaster miljøet med, forklarer internasjonal produktsjef i Skretting, Trygve Berg Lea.

Det er matens GWP (Global Warming Potential) som brukes i sammenligningen. GWP måles i CO₂ ekvivalenter, og forskerne omregner derfor for eksempel metan og andre klimagasser til CO₂. Undersøkelsen avdekket at laksens GWP var på 2 kg CO₂-ekvivalenter per kg spiselig produkt.

Figur 1: Figuren viser GWP målt i CO₂-ekvivalenter for gris, laks, kylling og storfe.

Lite utslipp fra oppdrett

Undersøkelsen viser også at den delen av lakseproduksjonen som har med produksjon av fôr står for 80 prosent av de totale utslippene.

- På den ene siden viser dette oss at dersom en ønsker å gjøre noe med laksens GWP så er fôret riktig sted å begynne, men vi må ikke se oss blinde på tallene heller. Det at fôrproduksjonen slår såpass kraftig ut har mye med at oppdrettsfasen og de aktivitetene som kommer etter fôr i verdikjeden produserer ekstremt lite klimagasser, forklarer Berg Lea.

Et annet interessant funn i studien er at GWP-regnskapet ikke ble nevneverdig påvirket av at man brukte et fôr med lavt fiskemelsinnhold i forhold til et med fiskemelsinnhold tilsvarende Skrettings vanlige diett.

- Vi var klar over at de marine råvarene i fôret bidrar mye til laksens GWP, men studien viser også at bruk av vegetabiliske råvarer medfører klimagassutslipp. Dette viser bare hvor komplisert det kan være å avgjøre om et produkt er "miljøvennlig". Et bærekraftig fôr med lavt innhold av marine råvarer trenger ikke nødvendigvis være et mer klimavennlig fôr, sier Berg Lea.

Viktig kunnskap

Skretting engasjerte det svenske instituttet for å få mer kunnskap om CO₂-fotsporene oppdrettsnæringen setter og fiskefôrets påvirkning. Med mer miljøbevisste forbrukere blir denne kunnskapen viktig i fremtiden.

- Selv om det foreløpig ikke er aktuelt å deklare CO₂-utslipp på Skrettings fôr har vi nå mer kunnskap om dette og metoden klar til bruk dersom det skulle bli aktuelt, sier Berg Lea.

Norsk laks bidrar til omtrent like stort utslipp av klimagasser per kg kjøtt som kylling, noe som er halvparten av det svinekjøtt bidrar til og under en syvdel av det storfekjøtt belaster miljøet med, forklarer internasjonal produksjef i Skretting, Trygve Berg Lea.

Fakta om analysen:

- Studien som denne analysen bygger på er foretatt i Stockholm. Grunnen til dette er at det svenske Institutet för Livsmedel og Bioteknikk (SIK) som har den fremste kompetansen på denne typen analyser har sammenlignbare data på storfe, gris og kylling som også er innhentet i Stockholm.
- I undersøkelsen inngikk oppdrettslaks produsert i Norge og transportert til Stockholm for konsum. Undersøkelsen ville ha slått gunstigere ut for laksens del dersom laksen hadde blitt konsumert i Norge og mindre gunstig hvis den hadde blitt transportert til et annet europeisk land. Men selv om den ferdige laksen hadde blitt sendt til et sentraleuropeisk land for konsum ville utslaget ikke blitt mer enn en 20 prosent økning. Dvs. at utslippet hadde blitt 2,4 kg CO₂-ekvivalenter noe som fortsatt er et godt stykke under svin og storfe.